

HRVATSKI LIST

izlazi u Puli, svaki dan u 5 sati ujutro.

Turska i Bugarska navijestile rat Rumunjskoj.

Austro-ugarski ratni izvještaj.

B eč, 1. (D. u.) Službeno se javlja:

Istočno bojište.

Rumunjska fronta: Kod Orsove i kod Herkulesforda bio je neprijatelj i juče suzbijen. Inače nije došlo nigdje do osobitih bojeva. Sibinj Szepszisz-Györ bili su radi sveopćeg položaja još prekucaju isprägnjen.

Bojna fronta nadvojvode Karla Franja Josipa: U Bakovini i u istočnoj Galiciji prešli su Rusi opet na navalu. U Karpatima i kod Stanislavova bili su svadje suzbijeni. Sjeverno od Dnjestra u zavodu kod ušća Zlate Lipe, napao je neprijatelj na fronti Širokog 24 km.

Sjeverno od Mariampola i kod Zavalova izjavili su se svj. jurisi. Kod Horozanca je naša linija potisnuta natrag iz mesta. Kod Zborova je bio zaustavljen jaki ruski napad protunapalom, nakon što je bio izvukši napred i mjestni uspjeh.

Bojna fronta bavarskog princa Leopolda: Böhm-Ermolović je vojska osuđila rusku provalu kod Perpernika. Kod vojske Terstyskoga bio je neprijatelj prodrio na pojedinim mjestima u naše linije. Protunapad ga je nemjeknjači četa opet izbacio, te je kod toga izgubio 2 časnika i 407 momaka zarobjenih. Jugozapadno od Kaškova izjavio se protivnički napad.

Talijansko bojište.

U Primorju opstreljivalo je talijansko topničto od časa da Časa življeno vise odjekna na našoj fronti između Sv. Lore i mora. Južno od Solanka i zapadno od Lokvice prešla je neprijateljska pješadija na navalu; naša je vatra suzbila održala protivnika.

Jugoistočno bojište.

Nema osobitih dogodaja.

Zamjenik poglavice generalnog stožera pl. Höfer, podmaršal.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 1. (D. u.) Iz velikog se glavog stana službeno javlja:

Zapadno bojište.

Engleska je djelatnost sjeverno od Somme, izvan pojedinih napadaja s ručnim granatama, ostala ograničena na jako razvijanje topničkoga. Francuske navalne mјere između Maurepasa i Clerya bile su našom vatrom sprječene. Naše strane poduzeti protunapad stavia nas je opet u posjed nemjeknjači, što smo ga bili prije izgubili kod Longuevala i sume Delivelle. Na jugu od Somme su nastupili francuski napadaji, što smo ih očekivali uslijed priprava kroz posljedne dane. Protivnik ih je ovaj glavnji pristup prošao fronte Barieux-Soyecourt. Došlo je do ogorčenog boja na bodev u odseku Estrees-Soyecourt. Odlučni su protunapadaji saških pukovnija spremlje bari konac započetom neprijateljskom napredovanju, te su ga bacili natrag u položaje, iz kojih je bio izišao. Osim toga bile su uzdržani u njihovim jarcima neprijateljske čete pripravljene već na juris. Na susjednim frontama razvijali su naši protivnici na više mesta življenu vatru i ophodničku djelatnost. U području Somme bilo je oboren u jedan mah 6 neprijateljskih ljetala, a 1 je bio oboren u zračnoj borbi; drugo se je jog strvilo u našoj obrambenoj vatru istočno od Yperna.

Istočno bojište.

Fronta generala feldmarka Leopolda Bavarškoga: Od mora do kraja na zapadu od Lucka položaj je uporec nepronjenjen. Jugozapadno od Lucka uspijelo je Rusima da dobiju zamjesta, ali su morali opet popustiti uz teške žrtve protunapadaju njemackim četama. Dva časnika i 407 momaka je ostalo zarobljeno u našim rukama. Novi su napadi sljedili jutros ranu i bili suzbijeni. Između pruga, što dolaze iz Brodija i Tarnopolja ozivjela je snažnije ruska topovska paljba. Na južnoj je pruzi prešao protivnik na navalu. Kod Zborova je postigao uspjeh na uskoj fronti; a u ostalom je bio suzbijen dijelom protunapalom njemackih četa.

Nadvodnjavna fronta: Žestoki su se bojevi odigrali na 24 km dugoj fronti između Zlate Lipe, kod Nosova i na Dnjestru. Na sjevernom dijelu te fronte prodruše su ruske mještane prema našom frontom. Dalje na jugozapadu moralo se je nešto popustiti neprijateljskom pritisku. Južno od Dnjestra skršle su ruski juriši u odseku kod Stanislavova hrabre hessenske pukovnije. U Karpatima su ostali bezuspješni dijelom napadaju protiv Stepanjškoga i na jugoistoku od njega. Jugozapadno od Šipota održale su stotčinoprske čete do zadnjegova pože položaje protiv napinjanja nadmoćnih sili.

Balkansko bojište.

Na Seganskoj planini i na Moglenskoj fronti propali su srpski napadaji.

Prvi major glavnog sijela Ludendorff.

Turški ratni izvještaj.

Carigrad, 30. (D. u.) Glavni stan javlja: Kaukaska fronta.

Na desnom je krilu bio neprijatelj potisnut napadnjem na bodev iz njegovih položaja. Na progonu je bilo utvrđeno preko 400 zarobljenika i izpljenjena je bila velika sila ratnog materijala.

Na lijevom krilu izvršile su sretne, na način zaskočne izvedene navale, odsjećenje dijela neprijateljskog jarka. Do prekucanja srednje blike je rastjerana područja neprijateljska divizija, te smo uhatvili 5000 zarobljenika i izpljenili više topova, strojnog pušaka i svu silu oružja.

Na ostatim frontama ništa napred.

Arapsko fronta.

Jugozapadno od Medine bili su posve potučeni bunтовnici, što smo ih susreli.

Carigrad, 31. kol. (D. u.)

Kaukaska fronta.

Na desnom je krilu uspješno našim četama, da postignu željeni cilj usprišak jakog neprijateljskog opiranja i da suzbiju uz teške neprijateljske gubitke jučeršnje njegove navale.

Na centru bilo je zaposnjeno dio neprijateljskog jarka. Učinjeno je plijena.

Na lijevom krilu nema nikakve važne bojne operacije. Inače nema ništa znatna.

BRZOJAVI.

Rumunjsko navještenje rata Bugarskoj.

Budimpešta, 31. „Az Est“ saopćuje bugarsko poslanstvo u Beču slijedeće: Prekinute diplomatskih saveza među Bugarskom i Rumunjskom očekuje se svaki čas. Što se sada događa, kreće se sve oko jednog formalnog pitanja, Bugarske ne će, da su načinjeći na Rumunjsku, vec ceka da ga Rumunjska navješti, jer bi inače nastupio casus foederis sa drugom nekom državom. Bugarska no sumnja, da će Rumunjsku dopasti sudbina Srbije.

Obraza Sedmogradske.

B eč, 31. Iz ratnog se tiskovin, stana javlja dne 31. kol. U jučerašnjim su bojevima bile osobito osjetljive dvije rumunjske navještanice skupine. Ona, koja je duž Dunav i istočno rijeke Černa prodrla u visine i ona, koja je na istoku forsirala prelaze klanca Gyimes samoga kao što i sveze na obim stranama tog klanca. Rumunjske bojne sile, koje su naoperale proti klancu Černa, navale su se na naše položaje istočno toplica Hrkels, ali su ujvuk bile suzbijene. Terenske prilike tog odseka, divlja pokrajina puna gudura jednako otešavaju borbu branitelji i napadaju uslijed pokrajine, koja skoro onemogućuje pregled i koja je vrlo dobro došla poduzećima pojedinih patrola.

Kolone, koje su prodirela južno gora Gyergy, kušale su da prodru u naše položaje na srednjem obronku kotline Csis, zapadno mjesto Csis-Zereda; našim je im otvor ali i tu zaprijećao, da predradi obrambene linije, povučene od našeg vodstva. U svim ostalim djelovima granice, gdje smo premjestili našu frontu, nije jučer došlo do nikakvih važnih sukoba. I južno Hermannstada bilo je preloženje Fibinskog rata, te je na obim stranama klanca Roter Turm došao teško uslijed povoljnih terenskih prilika. Rumunjske čete nisu prešle granicu po cestama, koje vode kroz klancane i po svim gorskim putevima, što su ih medju klancima. Već radi toga, što je održanje te 600 km duge granice bilo nemoguće, morala je već za prva 2 dana biti fronta skraćena, jer je održanje linije duž granice stajalo nerazumno mnogo krv. Tako je pomaknuće naših četa u glavne položaje bilo izvršeno sa vrlo malo gubitaka, jer je premjешtenje bilo tako spremno izvršeno, da je neprijatelj samo na malo mesta mogao ostati u deduru sa našim glavnim silama.

Utvrđeni Bukarešt.

B a g, 31. Prema petrogradskoj vijesti „Dally News“ je rumunjsko vojno vodstvo, radi pogibije, koja se sastoji u tome, da leži glavni grad samo 50 km od granice, sakupilo jakе čete, koje imadu da zaposnjedu tvrdjavinu obrub. Rumunski posredovanjem biće na polužajima, koji su najdjele pomaknuti, namješteni teški japski topovi.

Rat među Bugarskom i Rumunjskom.

B eč, 31. „Vossische Zeitung“ piše: Prema nama došlim vijestima naši su se bugarski stručnjaci, koji su se zabilježili prije formalnog navještenja rata, već u zbijskom ratnom stanju sa Rumunjskom. Nema dvojbe, da su Bugari pripravni povuci sve posljedice njihovog saveza sa srednjim vlastitim. Ovdjejšnji politički krugovi potvrđuju to izričito.

B eč, 31. „N. Fr. Pesse“ donjaže, da su se na raznim točkama razvili bojni medju bugarskim i rumunjskim četama.

Budimpešta, 31. „Az Est“ prima iz Rotterdam-a vijest, da će Rumunjska upravit

Bugarskoj ultimatum, u kojemu će zahtijevati ispršnjenje Srbije i uspostavu teritorijalnoga statusa quo ante u smislu bukareškog ugovora.

B eč, 31. Rumunjski poslanik u Parizu izjavio je „Tempsu“ da je Rumunjska poduzeća sve mјere i bješće zaštitila pred iznenadnjem sa bugarske strane. Nema ali povoda, da se Bugarsku napadne, dok Bugari sami Rumunjske na to ne prisile.

Rumunjski poslanik u Sofiji traži svoju putnicu.

Sofija, 31. kol. (D. u.) Sinoć je došao u izvansko ministarstvo rumunjski poslanik, te je izručio notu, na temelju koje je zahtijevao svoju putnicu preko likom, da je u bugarski poslanik u Bukareštu, zatražio svoju. Bugarska je viada odgovorila, da se ona nalazi za čas u nemogućnosti, da ustanovi pravrednost te tvrdnje, pošto je njezin zasupnik u Bukareštu od subote dalač posve izoliran.

Rumunjski kralj u Brašovi.

Budimpešta, 31. „Neues Pester Journal“ javlja, da je rumunjski kralj Ferdinand već došao u Brašovi.

Polazak protiv Bugarske.

Zürich, 31. kol. Prema švicarskim listovima javlja: „Birseje Vojdomosti“ iz Bukarešta: Jaka ruska vojska polazi preko Dobrudža prema Rušku, kamo polaze istodobno i rumunjske čete sakupljene protiv Silistrije u Goricu.

B eč, 30. Nije došla nikakva službena vijest o držanju Bugarske, ali se javlja, da su Rumunji već osvojili Rušku.

Engleska i Skandinavija.

Kristijanija, 31. Zastupnici norveškog parobrodarskog saveza sklopili su sa engleskom vladom ugovor, na temelju kojega postavljaju oni Englesko na raspolaženje 30 norveških brodova. Ti brodovi imaju ukupno 150.000 tona te će već ovih dana biti dani engleskoj vladini na raspolaženje.

Natezanje oko Grčke.

Rotterdam, 30. Prema engleskim listovima držao je Venizelos u nedjelju pred 80.000 ljudi govor, u kojem ih je poričao, neka se poslaže kralju odaslanstvo, koje neka mu saopći od prilike slijedeće: Velikanstvo je žrtva onih ljudi, koji proriči pobjedu Njemačke. Ti su ušli i pristupili protuštavu, te narod ne može pristati u njih. Mora se bezuvjetno raspisati izbori. Kralj se ne smije mješati u politiku, jer bi moglo imati kobilni posljedici. Sadašnja je vlasta izvadila, samo joj se mora pustiti. Sada je slobođeno, radi da nastoji politikom dobrohotne neutralnosti te da pravično vojsku za slučaj promjena. Ja mislim — rečao je Venizelos — da će kralj te želje povoljno primiti, jer će narod inače učiniti ono, što mu se čini najgodnjim.

A t e n a, 30. „Temp“ javlja u Atena: Bijahu otpuštena druga trojica pukovnika, koji su pripadali generalnom stabu; četvrti je izpros dozvolu produženja dopusta za 45 dana. Čini se, da su te oduševile bilo učinjene u sporazumu sa Dusmanisom i Metaxasom. Nije poznato, da li su bile primjene molbe za otpust.

Poglavljač bugarskog glavnog štaba Jostov umro.

Sofija, 1. (D. u.) Poglavljač je bugarski general Jostov umro od upale slijepoga crjeva.

Rusija vadi mine između Alanskog otočja i svjetskih voda.

S tockoholm, 1. (D. u.) Kaošto se službeno javlja odredila je ruska vlast, da se izvadi polje mina na moru kod Alanskog otočja sve do srednje teritorijalne granice između 59 stupnjeva i 40 minuta, te 59 stupnjeva i 52 minuta sjeverne širine.

Bugarska navijestila Rumunjsku rat.

Sofija, 1. (D. u.) Danas je u 13 sati prije podnevo bilo izvršeno odvještanje rumunjskog poslanika na ratni navještaj. Već jutros rano bili su po učilicama pribijeni ratni oglasi.

Turska navijestila Rumunjsku rat.

Carigrad, 31. kol. (D. u.) Agence Millijavija: Uslijed prekinuta saveza sa Rumunjskom bilo je naznanjeno rumunjskom poslovodjiju u Carigradu, da se turska vlast smatra, kašto i njezini saveznici, u ratnom stanju s Rumunjskom, i to od jučer 30. kolovoza u 8 sati naveče.

Prekinuta bugarsko-rumunjskih diplomatskih odnosa.

B eč, 31. (D. u.) Wolffov uved javlja: Ovdjejšnje je bugarsko poslanstvo primilo iz Sofije obavijest, da je rumunjski poslanik tražio srušnu svoju putnicu, te su tako od sinca u 5 sati i pol prekinuti s rumunjske strane diplomatski odnosi između Bugarske i Rumunjske.

Neprijateljski ratni izvještaj.

Engleska.

L o n d o n, 30. kol. Stužb. izvij. od 29. kol. Vrijeme je još došta nevoljno. Operacija izvršene tekmo zadnjih 24 sati bijahu ograničene na manju poduzeća i na mjestišnje navale sa bombama. Među sumama Delville i Fourcaux zauzevao jedan neprijateljski okop. Kod toga smo poduzeća zarobili nekoliko vojnika. Naše je toputništvo optvrdjivalo neke osobite dijelove neprijateljske linije među Neuve-Chapelle i sumom Grenier južno Armentiera.

Drugo stužb. izvij. od 29. kolov. Znatna djejanja neprijateljskog topništva na raznim djelovima fronte. Engleska je vojska zarobila od 1. kolovozova napred u svemu 266 njemačkih časnika i 15.203 momaka te je zaplijenila 86 topova, 160 strojnih pušaka i drugi vojni materijal.

Italija.

R i m, 30. kol. Stužb. izvij. od 29. Na Trentinskoj fronti su naše čete uspješno trajno slabog vremena imale nove snaјipe uspjele. Kod nekog okršaja potjerali su naše neprijatelje, zadači mu gubitaka i učinili 20 zarobljenika, među kojima i časnici. Na Monte Cimoni su naša bacala bomba uspješnim gadanjem prislijebila neprijatelju, da je napustio komad vlastite fronte, sjeverno gorskog vrha.

U odsjeku Fassa (Avisio) zaposjedao Alpini nakon ljudih bojev strmi strvički Caurio i naše pepele na strci pećine sve do visine od 2095 metara. Položaj bješće odmah počačan, te ga sada čvrsto držimo. Neprijatelj je izgubio oko 30 zarobljenika, među kojima i 1 časnici. Živahnja neprijateljska topovska vatrica protiv naših naših položaja.

U odsjeku Fassa (Avisio) zaposjedao Alpini nakon ljudih bojev strvički Caurio i naše pepele na strci pećine sve do visine od 2095 metara. Položaj bješće odmah počačan, te ga sada čvrsto držimo. Neprijatelj je izgubio oko 30 zarobljenika, među kojima i 1 časnici. Živahnja neprijateljska topovska vatrica protiv naših naših položaja.

Na južnoj strani vrha Caurio, u dolinama Bute i Fella. Na donjoj Soči se predmješta Goricu i Gradisce stajala otokad dokad pod vatrom. Neprijatelj je letio bacao bombe i strjelice u kotlinu Cortina d'Ampezzo, ali nije natio stete. Na cijeloj su fronti naše čete bratski pozdravljale vojnicu rumunjske narodnosti. Neprijatelj je izgovorio bijesno vatrom, bacači bombu i iz strojnih pušaka, koja je ali bila ušutkana brzim ustupom naših baterija.

Italija i Balkan.

Pod uobičajenim klicanjem talijanske štampice iskrcale su se čete apeninske kraljevine u Solum. Razumje se, da time — bar po mišljenju bivših članova trojnojave saveza — dogadjaj na Balkan stajaju u novu fazu. Ispunjeno je san talijanskih nacionalista, Cadorna je popustio, te je poslao jednu do dvije divizije u pomoć generalu Sarrai. Mi žalimo! Što moramo da dijamo u osjećaju „italianissima“, ali ne vjerujemo, da će pojava tih četa sprječiti čete srednješijskih vlasti u nastupanju. Sa vojničkog je gledišta bez ikakvoga značaja, hoće li glavni zapovednik sila sporazuma obuhvatiti slobodno etnografsku zbirku, iz koje se sastoji njegova vojska još i Talijanima. Šavojski vojnici do sada u toku ovoga rata nisu pokazali takve vrline, da će njihova pojava bogzna koliko odusevit generala Sarraia, koji je inače veliki skeptičar. To se vidi već i u dispoziciji koje se čuju iz indiskretnih izvještaja sporazume stampo u upotrebi ovih talijanskih četa. Tu se vidi, da će se talijanske čete, — s obzirom na to što se Italija formalno još ne nalazi u ratu s Njemačkom, — da bi se izbjegao njihov susret sa njemačkim četama, upotrijebiti ne na samome bojištu, već ratično razdjeljeno.

Vojnički je dakle pojava talijanskih četa na grčkom zemljištu za sada od prilično malog značaja. No mi moramo skinuti veo vojničkih razloga, da bi otkrili političke razloge, koji su rukovode. Sporazuma štampa, koja pokazuje mnogo manje patriotskoga vlasti, vlasti samim sobom, nego li štampani srednješijski vlasti, izbjegla je tu skoro jednu tajku, koja baca čudnu svjetlost na nesebične ciljeve sporazuma. Iz Petrograda došao je vijest da Francuska, Engleska i Rusija raspravljaju o tome, da postlige ratne vratre njihovom vlasniku Solunu, te se vrška i turska ostrva, Šta su ih u toku ratu zaposjeli. A to bi bilo ravnopravno sa pojednjem bliskoga istoka. Ma da je to udar upravljen protiv trgovinsko-političkih težnji srednješijskih vlasti, ovo jednovođeno i vječita brana imperialističko-talijanskog politički, koja već danas teži isključivom gospodarenju nad istočnim basenom Sredozemnog mora. Dosad su ovi pregovori vodjeni barem Italije, s toga se ova zuri, da se i ona nekako prisruži zelenom stolu. Stoga je talijanska vlada sklonila Cadornu, da pošalje čete u Solun, da bi Italija pri budućem početku ratnog mogla reći, da je učestvovala u tomu predveću. Mi ovdje 1916. godine vidimo istu, talijansku politiku, kroz pedeset godina, kada je grof Cavour, ma da ga nije za to niko ni molio ni pozvao, nametnuo englesko-francuskoj ekspedicionaloj vojski protiv Rusije i Sardinske. O vojničkim uspjescima tih četa svijet istina nije mnogo saznao, ali je „pomoć“ izvođevala grofu Cavouru pravo, da učestvuje u

